

ZDRAVNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE
MEDICAL CHAMBER OF SLOVENIA

Dunajska cesta 162, 1000 Ljubljana

✉ gp.zzs@zss-mcs.si

📞 +386 (0) 1 30 72 100

014-7/2024-3

Ministrstvo za zdravje RS, gp.mz@gov.si

ZZZS, di@zss.si

Številka: 014-7/2024-3

Datum: 19. 01. 2024

ZADEVA: Dostop do ambulant družinske medicine v času stavke in dopis ZZZS v zvezi z uveljavljanjem začasne zadržanosti od dela v času stavke

ZVEZA: Dopis Ministrstva za zdravje št. 0140-13/2024/1 in dopis ZZZS št. 180-10/2024-DI/1

Spoštovani,

Zdravniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: zbornica) se je seznanila z dopisom Ministrstva za zdravje (v nadaljevanju: MZ) št. 0140-13/2024/1, ki se nanaša na vprašanje dostopnosti do ambulant družinske medicine v času stavke zdravnikov, ter dopisom ZZZS št. 180-10/2024-DI/1, ki se nanaša na vprašanje uveljavljanja začasne zadržanosti od dela v času stavke zdravnikov.

Zbornica v zvezi z navedenima dopisa uvodoma izpostavlja, da je poleg spoštovanja pravice pacientov v zvezi z načini naročanja pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti ter v zvezi s pravico delavcev do začasne zadržanosti od dela zaradi bolezni oz. poškodbe, nujno potrebno spoštovati tudi ustavno pravico zaposlenih zdravnikov do stavke. Skladno s 77. členom Ustave RS imajo namreč vsi delavci pravico do stavke. Če to zahteva javna korist, se lahko pravica do stavke, upoštevajoč vrsto in naravo dejavnosti, z zakonom omeji. Kot izpostavlja Vrhovno sodišče v sodbi VIII Ips 222/2005 je treba na zakonski ravni predvidene omejitve pravice do stavke razlagati ozko, saj je stavka bistveno sredstvo uveljavljanja in varstva delavčevih socialnih in ekonomskih pravic.

Zakon o stavki v 5. členu določa splošno pravilo glede načina izvajanja stavke. Skladno z navedenim členom mora stavkovni odbor in delavci, ki sodelujejo v stavki, stavko organizirati in voditi na način, ki ne ogroža varnosti in zdravja ljudi in premoženja ter omogoča nadaljevanje dela po končani stavki. 7. člen Zakona o stavki pa določa posebne pogoje za izvajanje stavke pri delodajalcih, ki opravljajo dejavnost ali dela posebnega družbenega pomena. Zakon o stavki v prvem odstavku 7. člena določa, da se pri takih delodajalcih stavka delavcev uveljavlja le pod pogojem, da se zagotovi: »1) *minimum delovnega procesa, ki zagotavlja varnost ljudi in premoženja ali je nenadomestljiv pogoj za življenje in delo občanov ali delo drugih organizacij;* 2) *izpolnjevanje mednarodnih obveznosti.*« Pri tem Zakon o stavki v drugem odstavku 7. člena določa, da se s posebnim zakonom predpiše način zagotavljanja navedenih pogojev. Ta določba torej glede obsega opravljanja dela pri delodajalcih, ki opravljajo dejavnost ali dela posebnega družbenega pomena (npr. izvajalci zdravstvene dejavnosti), napotuje na posebno zakonodajo, ki

ureja posamezno področje. To izhaja tudi iz sodbe in sklepa Višjega delovnega in socialnega sodišča X Pdp 740/2018. Navedeno pomeni, da so glede obsega opravljanja del v času stavke zdravnikov, zaposlenih pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti, bistvene določbe Zakona o zdravniški službi in Zakon o zdravstveni dejavnosti, ki določata, kaj morajo zdravniki oz. drugi zdravstveni delavci opravljati v času stavke. Tako 46. člen Zakona o zdravniški službi določa, da je zdravnik v času stavke dolžan izvajati tiste zdravniške storitve iz drugega odstavka 4. člena tega zakona, katerih opustitev bi v kratkem času vodila v nepopravljivo hudo okvaro zdravja ali v smrt, pri čemer so v 46. členu izpostavljene nekatere zdravniške storitve, ki se smatrajo za take (npr. zdravljenje vročinskih stanj in infekcij). Poleg tega pa je zdravnik v času stavke skladno s tretjim odstavkom 46. člena Zakona o zdravniški službi dolžan opravljati še naslednje storitve:

- vse zdravstvene storitve za otroke do 18. leta starosti ter bolnike, starejše od 65 let;
- vse zdravstvene storitve v zvezi z nosečnostjo in porodom;
- ukrepe za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni.

Zakon o zdravstveni dejavnosti, ki poleg zdravnikov zavezuje tudi druge zdravstvene delavce, vsebuje bolj splošno opredelitev storitev, ki jih morajo zdravstveni delavci opravljati v času stavke. V skladu z drugim odstavkom 52. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti morajo v času stavke zdravstveni delavci zagotavljati bolnikom nujno medicinsko pomoč, nego in oskrbo.

Zdravnikom, ki sodelujejo v stavki, v tem času torej ni potrebno opravljati storitev zdravniške službe, razen del oz. nalog, ki jih določa 46. člen Zakona o zdravniški službi ter 52. člen Zakona o zdravstveni dejavnosti. Zbornica na podlagi navedenega ocenjuje, da v večini situacij izdaja bolniških listov pacientom ni takšna naloga, ki bi jo zdravniki v času stavke morali izvajati. Iz dopisa ZZS glede dolžnosti zdravnikov, da tudi v času stavke izdajajo bolniške liste in predlagajo imenovanemu zdravniku ZZS ugotavljanje potrebe za nadaljnjo začasno zadržanost zavarovanca, pa ne izhaja morebitna druga pravna podlaga, s katero bi se ustavna pravica zaposlenih zdravnikov do stavke na tem področju dodatno omejila. Zbornica se sicer strinja s stališčem ZZS, da je potrebno zagotoviti socialno varnost državljanov Republike Slovenije, vendar je pri tem potrebno upoštevati tudi ustavno pravico delavcev do stavke. Iz navedenega razloga MZ in ZZS predlagamo, da pripravita navodila, s katerimi se bo doseglo uveljavljanje pravice delavcev (zavarovancev) do začasne zadržanosti z dela zaradi bolezni oz. poškodbe na način, da se ne bo posegalo ustavno pravico zaposlenih zdravnikov do stavke, ki jo veljavni zakoni že omejujejo. Prav tako predlagamo, da naj se širšo javnost (zlasti delodajalce in računovodske servise) seznanijo na kakšen način naj obračunajo plače oz. nadomestila plač, v kolikor bodo zaradi uveljavljanja pravice do stavke bolniški listi izdani naknadno.

S spoštovanjem,

Pripravil-a:

Anže Kimovec, mag. prav.

Pravnik II

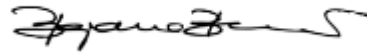
Peter Renčel univ. dipl. prav.

Vodja oddelka za pravne zadeve

prof. dr. Bojana Beović, dr. med.

Predsednica

Vročiti po e-pošti.